

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича практика 1

Освітня програма Початкова освіта
Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і психології
Протокол № 1 від 30.08. 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація
3. Мета та цілі практики
4. Результати практики (компетентності)
5. Організація практики
6. Система оцінювання практики
7. Політика
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва практики	ПП 5. Виробнича практика І
Викладач (-і)	Доцент Поясик О.І., викладач Волощук Г.М.
Контактний телефон викладача	0673570886 0982532511
Е-mail викладача	ksenap@ukr.net galia.voloschuk@ukr.net
Формат практики	Організаційно-педагогічна, навчально-виховна і науково-дослідна діяльність у початковій школі
Обсяг практики	180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації: 2 години на тиждень (вівторок, 13.30 год, 409 ауд.)

2. Анотація

Виробничу практику 1 в початковій школі проходять студенти спеціальності «Початкова освіта» на третьому курсі в шостому семестрі впродовж 4 тижнів. .

Виробнича практика 1 спрямована на ознайомлення студентів з особливостями роботи загальноосвітніх навчальних закладів та методикою проведення навчальних занять у початковій школі; формування у студентів комплексу вмінь і навичок, необхідних для виконання функцій вчителя та вихователя для здійснення всієї системи навчально-виховної роботи з учнями в закладах освіти.

Виробнича практика 1 передбачає самостійну роботу студентів з методичною літературою, систематичне спостереження і аналіз педагогічного процесу, вивчення досвіду роботи вчителів та підготовку індивідуального заняття з фахових дисциплін. Цей період навчального процесу доцільно розглядати і як можливість удосконалення навичок науково-дослідної роботи з актуальних проблем педагогіки, психології, методики викладання фахових дисциплін.

3. Мета та цілі практики

Метою практики є:

- оволодіння формами, методами, засобами, новітніми технологіями здійснення навчально-виховного процесу в навчальних закладах різних типів;
- формування у студентів вмінь застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, усвідомлення професійної значущості цих знань; виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь навичок та педагогічної майстерності;
- розвиток творчої ініціативи.

Студенти в процесі проходження виробничої практики знайомляться з організаційною структурою освітньої організації та особливостями її функціонування, які відображаються у притаманних освітній організації принципах, чинниках, формах організації освітніх процесів, меті, засобах діяльності, культурних традиціях, цінностях тощо.

Під час практики студенти набувають практичних навичок педагогічного досвіду *на посаді вчителя* у загальноосвітніх школах, ліцєях, гімназіях..

Практика проводиться в декілька етапів:

На першому етапі відбувається знайомство з організаційною структурою освітньої організації; статутом закладу, де визначені мета і основні завдання, організаційно-правові засади діяльності і організації навчально-виховного процесу; права і обов'язки цього процесу; порядок управління освітнім закладом. Також визначають специфічні особливості, що стосуються саме системи освіти; розглядають принципи, чинники та форми організації освітніх процесів; досліджують моделі та методи організації навчання і критерії оцінювання знань.

Другий етап полягає в знайомстві з типовими освітніми програмами для 1-2 класів, 3-4 класів НУШ, навчальними планами та програмами різних предметів. Студенти отримують уміння і навички розробляти конспекти уроків, дидактичний матеріал, тестові завдання;

складати контрольні завдання та запитання до кожної теми уроку.

На третьому етапі студенти відвідують уроки керівника практики з освітньої організації. Студенти засвоюють основні педагогічні прийоми та методи подання навчального матеріалу; уміння використовувати відведений час для пояснення основних аспектів запропонованих тем; уміння будувати відносини з учнями.

Четвертий етап спрямований на опрацювання рекомендованої літератури.

Наприкінці першого тижня студенти подають графік проведення залікових уроків та виховних заходів своїм керівникам на педагогіки і психології.

Починаючи з другого тижня, студенти проводять залікові навчальні заняття та виховні заходи. Їхні теми повинні бути узгоджені з керівниками від бази практики та інституту, а конспекти затверджені ними.

До кожного **залікового уроку** студенти повинні підготувати розгорнутий план-конспект.

На п'ятому етапі студенти самостійно проводять залікові уроки та виховні заняття. На цьому етапі студенти отримують навички викладання матеріалу; уміння поєднання теорії з практикою; навички оцінювання знань учнів; уміння виявляти ініціативу; навички раціональної поведінки в стосунках з вчителями та учнями; практичні навички педагогічного досвіду.

Шостий етап передбачає обговорення результатів практики з керівниками практики школи (ліцею, гімназії) та керівниками-методистами інституту.

На сьомому (заключному) етапі студенти підводять підсумки проходження виробничої практики 1 з обов'язковим написанням письмового звіту практики.

До початку практики студенти отримують консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, необхідні документи (оформлений щоденник і індивідуальне завдання тощо). Також керівник практики повідомляє студентам про систему звітності. Студенти повинні подати керівникові бази практики щоденник, дотримуватись прийнятого на базі практики режиму та регламенту роботи, правил виробничої санітарії, охорони праці, техніки безпеки з обов'язковим проходженням інструктажів (вступного та на кожному конкретному місці праці).

Особливістю виробничої практики є те, що студент виконує певні функції вчителя початкових класів та окремі види педагогічної діяльності. Вона має навчально-виховний та практичний характер: студент-практикант проводить пробні та залікові уроки, виховні заходи, здійснює психолого-педагогічні спостереження.

Підготовку студентів до цього різновиду виробничої практики здійснюють під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін у вузі.

Виховна справа – тільки форма вияву цілісного педагогічного процесу, одна з ланок єдиної системи навчально-виховної роботи. І щоб окрема взаємодія з дітьми по-справжньому стала ланкою цієї системи, необхідно ознайомитися з завданнями і змістом навчально-виховної роботи вчителя з учнями на попередніх етапах.

Одним із завдань першого етапу практики є вивчення дитячого колективу. Зараз набули поширення різноманітні методики вивчення й діагностики особистості дитини. Насамперед треба ознайомитися з найрізноманітнішою інформацією: поговорити з дитиною, вчителями класу, психологом; відвідати родину чи зустрітися з батьками.

Під час виробничої педагогічної практики студенти проводять спостереження за дітьми, розмовляють зі шкільним медиком про фізіологічні особливості різних вікових груп учнів, вивчають класні кабінети, спортивні приміщення з огляду на вимоги шкільної гігієни.

Практика з виховної роботи передбачає: бесіди з адміністрацією (директором, заступником директора з навчально-виховної роботи, організатором позакласної і позашкільної виховної роботи), відвідування уроків із подальшим обговоренням, участь у різних позакласних заняттях, виконання дослідницьких завдань.

Методичну допомогу та необхідні консультації студентів-практиканту надають вчителі та керівники-методисти практики.

Однак якщо раніше від проведених учителем уроків і занять цілісність навчально-виховного процесу конкретно не змінювалась, то тепер, коли за вчительський стіл на

достатньо довгий проміжок часу стає студент-практикант зі своїми знаннями, вміннями і навичками: своїм ставленням до дітей, стилем роботи, виникає одне із найважливіших завдань – зберегти мікроклімат учнівського колективу і в той же час впроваджувати різноманітні технології навчання.

4. Компетентності

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.
СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Програмні результати

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полі логічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-08 Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-14 Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-15 Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів

насилення чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу. ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.					
5. Організація практики					
Обсяг					
Вид практики			Загальна кількість годин		
Виробнича практика 1			180		
Ознаки практики					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий	
Шостий	Початкова освіта		Третій	Нормативний	
Тематика					
Тема, план	Форма	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Організаційно-педагогічна діяльність		1. Педагогічна практика в початковій школі: навчально-методичний посібник / за 2. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: начальний посібник / уклад. М.І.Соловей, С.Ю.Ніколаєва, Є.С.Спіцин. К.: Ленвіт, 2010.- 133 с. 3. Педагогічна практика студентів: інструктивні матеріали / уклад. Д.Д.Герцюк, Т.В.Равчина, С.Б.Цюра, Х.П.Мазепа. Львів: Видав. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003.- 80 с. 4. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк, А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005.- 126 с.	Ознайомлення з системою роботи школи, її матеріально-	Максимальна оцінка – 10	один тиждень
		ред. О.Б.Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б., 2016. -320 с. технічним і методичним забезпеченням; вивчення умов навчання та діяльності учнів; ознайомлення з системою планування навчально-виховної роботи; вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя, порядку і форми складання поурочних планів; ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації; проведення поточної організаційно-педагогічної роботи з учнями; підготовка матеріалів, що демонструють проведення різних видів педагогічної діяльності; складання			

			індивідуального плану роботи. (40 год.)		
Змістовий модуль 2. Науково-дослідна діяльність		1. Педагогічна практика в початковій школі: навчально-методичний посібник / за ред. О.Б.Будник. Івано- Франківськ: ПП Бойчук А.Б., 2016.- 320 с. 2. Педагогічна практика студентів: інструктивні матеріали / уклад. Д.Д.Герцюк, Т.В.Равчина, С.Б.Цюра, Х.П.Мазепа. Львів: Видав. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003.- 80 с. 3. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк,	Вивчення науково- методичної літератури про удосконалення педагогічної діяльності; спостереження та аналіз уроків в початковій школі; взаємовідвідування уроків студентів- практикантів зі складанням аналізу їх проведення; самоаналіз проведених уроків; спостереження за роботою учнів на уроках, визначення індивідуальних	Максималь на оцінка - 10	один тиждень
		А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005.- 126 с. 4. Сергійчук О.М., Скутіна В.І., Онищенко Н.П. Організація педагогічної практики у педагогічному університеті: навчально- методичний посібник для студентів, магістрантів педагогічних університетів. Переяслав- Хмельницький, 2005.- 47 с.	здібностей, рівня успішності, виявлення кола інтересів та уподобань молодших школярів; вивчення навчальних досягнень учнів; здійснення спостереження, опитування, анкетування, тестування учнів та педагогічного колективу; проведення психолого- педагогічного вивчення учнів класу; складання психолого- педагогічної характеристики особистості молодшого школяра. (60 год.)		
Змістовий модуль 3. Навчально-		1. Гребенькова А.О. Довідник класного	Розробка планів- конспектів пробних	Максима льна	два тижні

виховна робота		керівника: 1-4 класи. Харків: «Ранок», 2006.- 192 с. 2. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник. К., 2003.- 90 с. 3. Педагогічна практика в початковій школі: навчально-методичний посібник / за ред. О.Б.Будник. Івано- Франківськ: ПП Бойчук А.Б., 2016. – 320 с. 4. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк, А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005. -126 с.	та залікових уроків; розробка сценарію проведення позакласного виховного заходу; розробка та виготовлення наочних та дидактичних матеріалів для проведення уроків; проведення контролю і оцінювання знань, умінь та навичок учнів; перевірка класних і домашніх робіт учнів; проведення пробних та залікових уроків; підготовка та проведення тематичних виставок учнівських робіт; участь у методичних заходах та у роботі	оцінка - 60	
----------------	--	---	---	----------------	--

			методичного кабінету; вивчення передового педагогічного досвіду; ведення щоденника педагогічної практики; оформлення звітної документації. (80 год.)		
6. Система оцінювання практики					
Загальна система оцінювання практики			Вид контролю – залік. Оцінювання виробничої практики 1 здійснюється за 100-бальною шкалою. При виставленні загальної оцінки з виробничої практики враховуються: оцінки за всі види діяльності студента-практиканта (індивідуальний звіт студента – 5 балів, щоденник педагогічної практики – 5 балів, проведення уроків та аналіз конспектів – 50 балів, психолого-педагогічна характеристика учня та класу – 5 балів, індивідуальне творче завдання – 10 балів), оцінка бази практики – 5 балів, оцінка захисту практики – 20 балів. Відсутність будь-якого зі звітних документів є підставою для недопущення студента до захисту матеріалів практики. Захист матеріалів практики відбувається при комісії відповідно до розпорядження дирекції інституту та оцінюється максимально в 20 балів.		
Умови допуску до захисту практики			Студент допускається до захисту матеріалів практики, якщо впродовж чотирьох тижнів був присутній на базі практики, виконав всі поставлені завдання. Обов'язковою умовою допуску до захисту є наявність усіх звітних документів практики.		
7. Політика					
Неприпустима відсутність студента на базі практики, невиконання поставлених завдань. Щотижня відбуваються консультації з керівником практики інституту і керівниками-методистами, які є обов'язковими для відвідування. Неприпустимими є плагіат та списування конспектів уроків, їх аналізу, індивідуального звіту та іншої звітної документації практики. Якщо студент не виконав більше 80% завдань, він не буде допущений до захисту практики. Обов'язковим для отримання допуску до захисту практики є відвідування бази практики, здійснення організаційно-педагогічної, навчально-виховної та науково-дослідної діяльності в початковій школі, а також наявність всіх звітних документів виробничої практики.					
9. Рекомендована література					
Базова література					
1. Белікова В.В. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / за заг. ред. О.Е.Коваленко. Харків: УІПА, 2003.- 43 с. 2. Виноградова Т.В. Книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2006.- 128 с. 3. Виховна система школи / упоряд. В.В.Григораш. Харків: Вид. група «Основа», 2005. -128 с. 4. Гребенькова А.О. Довідник класного керівника: 1-4 класи. Харків: «Ранок», 2006. -192 с. 5. Державний стандарт початкової освіти: Постанова кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF 6. Концепція Нової української школи. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf. 7. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник. К., 2003.- 90 с.					

8. Педагогічна практика в початковій школі: навчально-методичний посібник / за ред. О.Б.Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б., 2016. -320 с.
9. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: начальний посібник / уклад. М.І.Соловей, С.Ю.Ніколаєва, Є.С.Спіцин. К.: Ленвіт, 2010. -133 с.
10. Педагогічна практика студентів: інструктивні матеріали / уклад. Д.Д.Герцюк, Т.В.Равчина, С.Б.Цюра, Х.П.Мазепа. Львів: Видав. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003.- 80 с.
11. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк, А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005. -126 с.
12. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
13. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
14. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / уклад. І.П.Чепурно, Н.О.Брюханова, А.І.Комишан, М.П.Васильєва, Д.В.Коваленко, О.Й.Белєй. Харків: УПА, 2008.- 50 с.
15. Типові освітні програми для 1-2 класів НУШ
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>
17. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>

Викладачі

Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології Поясик О.І.

Кандидат філологічних наук, викладач кафедри філології,
керівник практики інституту Волощук Г.М.